

[Larsen-Ledet]

i de senere år er fulgt op af en økonomisk forbedring for producenterne.

Man henviser også til, at udviklingen i Danmark produktivitmæssigt har været svag sammenlignet med andre EF-landes. Jeg tror, det er svært at lave disse sammenligninger. Såvel jordbund som klimatiske forhold er forskellige fra land til land, men det er naturligt i denne forbindelse at henvise til forskning og forsøg og forbedring af driftsledelsen. Der skal sættes ind på disse områder: rådgivning og efteruddannelse; men man skal ikke tro, at det er mirakelmidler, der i en håndvending løser alle problemerne.

I 1977-betænkningen var det produktionsstigning, der var en af løsningerne. Denne gang tales der om produktudvikling og tilpasning og en såkaldt fortrængningskonkurrence. Vi kan så ønske og håbe, at de anvisninger har mere bærekraft end de råd, der dominerede i 1977-betænkningen.

I redegørelsen er der også en vurdering af den fælles landbrugspolitik og tendenserne tiåret ud. De skitserede tendenser er ikke særlig opmuntrende. De afspejler situationen, som den så ud sidste sommer, med overskudsproduktion på flere områder. Der er ikke i den forbindelse nogen konkrete beregninger af de økonomiske konsekvenser for dansk landbrug. Man kan vel sætte, at EF-politikken på landbrugsområdet i hvert fald ikke er blevet mere optimistisk siden trykningen af beretningen, og det er for mig lidt usikkert, om man kan lægge større vægt på forudsigelserne om, hvordan situationen ser ud om 6-7 år.

Med hensyn til strukturen i landbruget mener jeg i høj grad, at der er grund til at råde vagt i gevær. Vi er inde i en meget farlig udvikling, som er i færd med at ødelægge dansk landbrugs struktur. Det er meget vigtigt, at vi gør os det klart og, hvis vi er bekymrede over den udvikling, træffer foranstaltninger, der kan afdæmpe nedlægningen af landbrug. 60.000 landbrug forsvinder måske inden år 2000. Det resulterer i, at de ejendomme, der bliver tilbage, bliver større og dyrere. Det bliver sværere for kapitalsvage landmænd at etablere sig.

Vi skal kigge på landbrugsloven. Vi skulle gerne kunne tage fat på den, før aftalen partierne imellem udløber - de har aftalt en sidste ændring - for det er der for lang tid til. Jeg håber, at vi kan blive enige om disse par-

tier imellem at få nedlæggerne bremsede. Det skal være sværere at nedlægge landbrug. Det skal være lettere at købe landbrug. Vi må acceptere deltidslandbrug. Vi må af hensyn til lokalsamfundene i det hele taget revidere landbrugsloven. Det er meget vigtigt.

Denne struktur er noget, vi i folketinget har indflydelse på. Her er det ikke bare verdensudsigterne og verdenskonjunkturerne, der gør udslaget. Spørgsmålet er, om vi er tilfredse med den strukturudvikling, vi er inde i. Ellers må vi prøve på at dreje den i en anden retning.

Med hensyn til fællesmarkedet og de foranstaltninger, der nu er truffet, har vi i går bedt landbrugsministeren komme til møde i landbrugsudvalget for at gøre rede for konsekvenserne af dette forslag. Vi finder, det er meget vigtigt, at vi så hurtigt som muligt får en indgående drøftelse af disse forhold. Det forlig, der er indgået, giver anledning til stor bekymring. Vi var i det radikale venstre helt klar over, at der skulle ske noget, og at vi ikke kunne køre videre med den udvikling, vi var inde i. Der skal en opbremsning til af den danske mælkeproduktion og af fællesmarkedets mælkeproduktion.

Det er helt klart, at dette griber ind i mange landmænds tilværelse. Der er mange landmænd, der har planlagt produktionsudvikling over en periode, og her kommer der et indgreb, som disse landmænd ikke havde forudset, og som kan få alvorlige konsekvenser.

I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig at spørge landbrugsministeren, hvordan landbrugsministeren ville se på en eller anden form for pensionering af ældre mælkeproducenter. Vil landbrugsministeren være med til at gennemføre et sådant forslag for mælkeproducenter over en bestemt alder? Jeg nævner kun tanken og går ikke nærmere ind i substansen i det eventuelle forslag, men jeg mener, det kunne medføre, at de resterende producenter i mindre omfang ville mærke virkningen af det forlig, der er indgået. Jeg imødeser helt klart, at disse virkninger bliver meget alvorlige, og at vi i folketinget om kort tid kan blive præsenteret for en ret dramatisk situation i dansk landbrug.

Duetoft (CD):